

VZGOJNI NAČRT IN PRAVILA ŠOLSKEGA REDA OSNOVNE ŠOLE JOSIPA VANDOTA KRANJSKA GORA

Uvod v vzgojni načrt

Državni zbor je sprejel Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – v nadaljevanju: ZOsn), ki v 2. členu določa cilje osnovnošolskega izobraževanja. Ti so:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu,
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti,
- omogočanje osebne razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe,
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje,
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij,
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljanske odgovornosti,
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije,
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju,
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku,
- razvijanje sposobnosti razumevanja v tujih jezikih,
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja,
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja,
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih,

- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

Iz ciljev ZOsn je razvidno, da je poleg izobraževalne pomembna tudi vzgojna razsežnost pedagoškega dela osnovnih šol.

Šola je dolžna z vzgojnim načrtom določiti načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Poleg tega nalaga odgovornost za uresničevanje navedenih vrednot in ciljev vsem, ki bivajo v osnovni šoli in so z njo povezani. To pa so učenci, strokovni delavci, drugi zaposleni v šoli, starši, lokalno okolje in različni obiskovalci šole.

Vzgojni načrt se lahko dopolnjuje in spreminja. Podlaga za to so letne evalvacije vzgojnega dela šole. O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole.

1. Vizija

Vzgojni načrt je oblikovan v skladu z vizijo Osnovne šole Josipa Vandota Kranjska Gora, le-ta pa se glasi:

»Do celostnega znanja z odgovornim delom in medsebojnim spoštovanjem.«

Šola si prizadeva, da bi poleg posredovanja temeljnega znanja, omogočila učencem preko sošolcev, staršev, učiteljev, prijateljev in drugih vzornikov, spoznavati svoje želje, omejitve, prebujati osebne in splošne vrednote ter tako brusiti svoj značaj, da postanejo **nekdo**.

V naši viziji so zajete tri moči osebnosti: moč lastne odgovornosti, moč zaupanja vase in moč tolerance.

Pomemben nam je razvoj vsakega posameznika.

2. Vrednote

2.1 Družbeno sprejete vrednote

Družbeno sprejete vrednote so zapisane v Ustavi Republike Slovenije, ZOsn, Beli knjigi o izobraževanju, Smernicah kurikularne prenove, konvencijah o človekovih in otrokovih pravicah, evropskih resolucijah o vzgoji in izobraževanju, poročilu Delorove komisije in drugih dokumentih.

Za uresničevanje vrednot v šoli in kasneje v življenju je potrebno mlademu človeku z različnimi aktivnostmi predstaviti, kako upoštevanje vrednot vpliva na kakovost življenja posameznika in družbe.

2. 2 Opredelitev vrednot

Vrednote so življenjski cilji, smernice, ideje in etična vodila, s pomočjo katerih posamezniki in družbene skupine ocenjujejo sebe in okolje, v katerem živijo. Posamezniku nudijo oporo pri njegovem življenjskem slogu, opredeljujejo, kaj je pomembno in vredno truda. So vitalnega pomena za družbo, saj usmerjajo ravnanja ljudi.

Vrednote se oblikujejo skozi proces prepoznavanja lastne osebne identitete ter skozi sklop prizadevanj ob izbiranju osebnega življenjskega sloga, človeka usmerjajo pri oblikovanju stališč, pri vrednotenju informacij in pri vedenju. So pomembni kompleksni pojavi, ki pomagajo človeku uravnavati njegove odnose s samim seboj, z drugimi in družbo.

2. 3 Vrednote naše šole

V ospredju so tri vrednote:

- celostno znanje,
- medsebojno spoštovanje,
- odgovornost.

2.3.1 Celostno znanje:

- vedeti (razumeti, kritično razmišljati, uriti spomin, osmišljati itd.),
- znati delati (reševati probleme, praktično uporabljati znanje, raziskovati itd.),
- znati biti (spoznati sebe, biti odgovoren do sebe in drugih, nadgrajevati svoje sposobnosti itd.),
- znati živeti v skupnosti in eden z drugim (preseganje egoizma, skrb za druge, skrb za urejeno, prijetno šolsko in širše okolje itd.).

2.3.2 Medsebojno spoštovanje:

- spoštljiv odnos do soljudi,
- spoštljiv odnos do živali,
- olikano vedenje,
- strpnost.

2.3.3 Odgovornost:

- učenje odgovornosti,
- odgovorno opravljanje dela,
- odgovoren odnos do šolskih prostorov in inventarja,
- odgovoren odnos do hrane.

3. Vzgojne dejavnosti šole

3.1 Vzgojna načela

Vzgojna načela so nam v pomoč pri ustvarjanju ugodnih pogojev za sledenje viziji naše šole, zato jih je potrebno **upoštevati in dosledno uresničevati**.

3.1.1 Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Temelj načela je Konvencija o otrokovih pravicah, ki je določila minimalne standarde za skrb in zaščito otrokovih pravic, ki med drugim zajema tudi standarde v zvezi s spoštovanjem otrokovega, človeškega dostojanstva. Konvencija ne prepoveduje le ponižujočega telesnega ali psihičnega kaznovanja, temveč zahteva, da je pri vzgoji in vzpostavljanju discipline treba spoštovati otrokovo, človeško dostojanstvo. Učence je potrebno z zgledom učiti medsebojnega, vzajemnega spoštovanja.

3.1.2 Načelo odgovornosti

Vsi posamezniki na šoli (učenci, učitelji, starši) se morajo zavedati svoje odgovornosti, jo znati prevzemati v samem vzgojno-izobraževalnem procesu; od vstopa v šolo do zaključka šolanja. Dosledno je potrebno izpolnjevati svoje dolžnosti.

Sprejemanje odgovornosti za vedenje vključuje:

- spoznanje, da vedenje izbiramo sami, da smo nosilci svojih dejanj,
- zavračanje izgovorov oziroma izmikanja odgovornostim,
- sprejemanje vnaprej znanih posledic ustreznih in neustreznih vedenj, ki širijo ali ožijo območje prihodnjih izbir,
- upoštevanje zmožnosti prevzemanja odgovornosti glede na razvojno stopnjo učenca.

Osnovna odgovornost je vzpostavitev spoštljivega odnosa do drugih članov skupnosti ter angažiran odnos do šolskih dejavnosti, varovanja okolja in ne nazadnje do samega sebe. Razvoj sposobnosti za prevzemanje odgovornosti je odvisen od priložnosti, ki jih imajo učenci za diskusijo in udeležanje ustreznega dogovorjenega vedenja. Pomembno je, da jih obravnavamo kot osebe, ki lahko in morejo skladno s starostno stopnjo pretehtati lastna dejanja in predvideti njihove posledice, saj le-te zadevajo pravice drugih. Učenci se učijo odgovornega vedenja, če jim pomagamo, da se zavedajo svojih izbir, in če so tudi naše izbire, in s tem odgovornosti zanje razvidne. Šola mora biti torej pozorna na priložnosti, v katerih se učenci učijo prevzemanja odgovornosti za svoja ravnanja.

3.1.3 Načelo spoštovanja in strpnosti

Vsi strmimo k strpnemu in spoštljivemu medsebojnemu odnosu, sprejemamo različnost, individualne razlike, konstruktivno kritiko. Spoštujemo človekovo dostojanstvo.

3.1.4 Načelo sodelovanja

Učenci, učitelji in starši smo usmerjeni k istim ciljem, zato moramo na tej poti sodelovati. Starši morajo imeti vpogled v delo in življenje na šoli, vanj se vključujejo; ob jasno začrtani meji, ki je v domeni pedagoške stroke.

3.1.5 Načelo oblikovanja prijetnega okolja

Vsi skrbimo, da so šolski prostori urejeni, prijetni, čisti, lepi, varni, saj se le v takem delovnem okolju prijetno počutimo in smo lahko ustvarjalni, sproščeni, zadovoljni.

3.1.6 Načelo spodbujanja moralnega razvoja

Prebujanje in skrb za razvoj moralnih vrednot je temeljnega pomena za uspešno delo in dobro počutje v šoli. Potrebno je zavedanje, kaj je pravilno in kaj napačno, kaj je primerno in kaj neprimerno, kaj je sprejemljivo in kaj nesprejemljivo, kaj je dobro in kaj slabo.

Bolj kot bo razvita morala vseh sodelujočih v vzgojno-izobraževalnem procesu, lažje bomo uresničevali cilje in sledili zastavljeni viziji.

3.1.7 Načelo doslednosti

Vedno se ravnamo po omenjenih načelih in jih brez bistvenih sprememb dosledno izpolnujemo. Prizadevamo si za dosledno delo pri izpolnjevanju nalog, ki jih vzgojni načrt predvideva. Zavedati se je potrebno, da ne gre v prvi vrsti za besede, za poučevanje, preprečevanje, prepričevanje ali izražanje različnih vrednot, ampak je temeljno in najpomembnejše naše ravnanje, dejanje. Zato je pomembno, da vsi zaposleni presojava svoja ravnanja z vidika vrednot.

3. 2 Vzgojne dejavnosti

Šole so pri načrtovanju in izvajanju vzgojnih dejavnosti strokovno avtonomne (60. d člen ZOsn).

Vzgojne dejavnosti se izvajajo v oddelčnih skupnostih, na govorilnih urah, delavnicah, v okviru pouka, in na roditeljskih sestankih. Izvajajo jih učitelji, strokovni delavci, učenci, starši in zunanji strokovnjaki.

Vse dejavnosti so usmerjene k istemu cilju: spoštovati drug drugega, odgovorno prevzemati svoje dolžnosti, pridobivati celostno, življenjsko znanje.

	Naziv dejavnosti	Izvajalci / udeleženci	Vodja dejavnosti
1.	govorilne ure	učenec – učitelj – starši	učitelji
2.	tematske oddelčne skupnosti	strokovni delavci – učenci – razredniki	razredniki
3.	tematske dejavnosti v knjižnici	učenci – učitelji	knjižničarka, slovenistka
4.	rekreacija, vodena rekreacija	učenci – učitelji	učitelja športa
5.	tematsko pripravljeni roditeljski sestanki	strokovni delavci – učenci – starši – razredniki	strokovni delavci, razredniki
6.	plesi, druženja	učenci – učitelji	učitelji, razredniki
7.	sodelovanje mlajši – starejši učenci	učenci – učitelji	učitelji, razredniki, strokovni delavci
8.	medgeneracijsko povezovanje	učenci – učitelji – stari starši – občani – vrtec	učitelji, razredniki, strokovni delavci, delavci vrtca

9.	delavnice za otroke in mladostnike, 10 korakov do boljše samopodobe	razredniki – svetovalna delavka učenci	razredniki, strokovni delavci
----	--	--	----------------------------------

Podroben opis vzgojnih dejavnosti:

K 1) Zaželeno je, da govorilne ure potekajo v trikotniku: **učitelj – učenec – starši**. Na ta način se povečuje odgovornost do domenjenga, izboljšuje se komunikacija, lažja je obravnava morebitnih težav.

K 2) Delo pri urah oddelčnih skupnosti je v posameznih vsebinah poenoteno za celotno šolo. Temeljito se obravnava Hišni red, predstavijo se vsebine Letnega delovnega načrta, določijo se razredna pravila, predstavi se Vzgojni načrt.

K 3) V knjižnici je omogočeno vsakodnevno druženje. Občasno so v knjižnici pripravljene tematske delavnice.

K 4) Vsakodnevno rekreacijo vodi učitelj športa v času rekreativnega odmora. Enkrat na teden je rekreacija vodena.

K 5) Roditeljski sestanki so temeljito pripravljene, dogovorjena so tematska predavanja, za kar poskrbi strokovni delavec na šoli.

K 6) Devetošolci poskrbijo za organizacijo plesov, s čimer se navaja mlajše učence ustreznega odnosa do denarja, do hrane, do spoštovanja dela starejših učencev in učenja skupnega druženja in zabavanja.

K 7) Sodelovanje mlajših – starejših učencev temelji na pomoči pri učenju, pripravi obiskov, učnih ur, skupnih prireditev, itd.

K 8) Medgeneracijsko povezovanje temelji na sodelovanju z Domom starejših občanov Viharnik, obiskov starih staršev, vrtca Kekčevi junaki pri Osnovni šoli Josipa Vandota Kranjska Gora.

K 9) Z izvedbo delavnic se učenke in učence vzpodbuja k razmišljanju o pozitivni samopodobi, o sprejemanju sebe in drugih ter h krepitvi lastne samopodobe in odnosa do sebe.

4. Pravila šolskega reda

V pravilih šolskega reda je šola na podlagi sprejetega vzgojnega načrta natančneje opredelila dolžnosti in odgovornosti učencev, načine zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja, določila vzgojne ukrepe za posamezne kršitve pravil, opravičevanje odsotnosti ter zagotavljanje zdravstvenega varstva učencev.

Vzgojni ukrepi šole so izvedeni, kadar učenci kršijo svoje dolžnosti, določene z ZOsn ter drugimi predpisi in akti šole. Z vzgojnimi ukrepi ni mogoče omejiti zakonskih pravic učencev.

4.1 Področja pravil šolskega reda

4.1.1 Področje različnih ravnanj, ki omogočajo skupno bivanje v šoli

V šolo učenci prihajajo 10 minut pred začetkom pouka. Učenci se v garderobah preobujejo in poskrbijo za urejenost svojih stvari. Če so učenci vključeni v jutranje varstvo, počakajo v jutranjem varstvu. Učenci počakajo učitelja pred učilnico ali v njej. Ob prihodu učitelja se z njim kulturno pozdravijo in pripravijo učne pripomočke. K pouku ni dovoljeno zamujati. V primeru zamude se učenec vljudno opraviči. Učitelj presodi upravičenost zamude.

Pri pouku učenci sodelujejo in upoštevajo navodila učiteljev. Do sošolcev in učiteljev so prijazni, spoštljivi in strpni. Učenci med poukom ne žvečijo, ne jedo in ne pijejo.

Učenci odgovorno in pravočasno naredijo domače naloge.

Zvonec ob zaključku ure je znak učitelju naj konča uro. Z njegovim dovoljenjem učenci pospravijo in zapustijo urejeno učilnico. Učenci skrbijo za čistočo v učilnicah, na hodnikih in v okolici šole. Skrbno ravna s šolskim inventarjem.

Učenci hrano jedo zgolj v jedilnici, hrane ne nosijo iz jedilnice (razen ob izrecnem dovoljenju učitelja).

Učencem je za nujne klice vedno na voljo telefon v tajništvu in v svetovalni službi. V šoli uporaba mobilnih in pametnih ur ni dovoljena. V kolikor jih imajo, morajo imeti med poukom izključene in shranjene v šolski omarici. Zanje v celoti odgovarjajo sami.

V šolskih prostorih in na dnevih dejavnosti morajo biti učenci dostojno in primerno oblečeni ter urejeni. Ne nosijo oblačil, ki lahko žalijo oz. prizadenejo sošolce ali zaposlene (neprimerni, žaljivi simboli in/ali napisi) ali oblačil, ki preveč razgalijo telo. Naličeni naj bodo nevpadljivo.

V času pouka in med odmori zapušcanje šole učencem ni dovoljeno.

Po končanem pouku in ostalih dejavnostih učenci odidejo domov, s prvim avtobusom ali peš, se ne zadržujejo v šolskih prostorih ali pred šolo. Uporaba zunanjih šolskih površin in šolskega igrišča izven vzgojno-učnega procesa je na lastno odgovornost.

Ob neprimernem vedenju učenca na igrišču, v času ko poteka podaljšano bivanje, lahko učitelj podaljšane bivanja prepove omenjenemu učencu gibanje na igrišču.

Učenci v notranjih in zunanjih šolskih prostorih ne kadijo cigaret, ne uporabljajo ogrevanih tobačnih izdelkov, elektronskih cigaret in nikotinskih vrečk.

4.1.2 Področje različnih ravnanj, ki omogočajo izvedbo dni dejavnosti, šol v naravi in nadstandardnih programov

Na dnevih dejavnosti, šolah v naravi in nadstandardnih programih učenci sodelujejo in dosledno upoštevajo navodila učiteljev. Do sošolcev in učiteljev so prijazni, spoštljivi in strpni.

Učenci so seznanjeni, če se ne držijo pravil vedenja in hišnega reda v šoli, oziroma podajo učitelji strokovno oceno, da bi učenec z neupoštevanjem pravil lahko ogrožal svojo varnost in varnost ostalih udeležencev, se mu udeležbo in sodelovanje na teh dejavnostih lahko omeji oziroma prepove.

V tem primeru mora biti učenec prisoten v šoli in sodelovati pri dejavnostih, ki jih zanj določi pedagoški zbor.

4.1.3 Področje zaščite pravic učencev in delavcev šole

V šoli se učenci gibljejo umirjeno, s čimer zagotavljajo varnost sebi in drugim.

Ne izvajajo psihičnega in/ali fizičnega nasilja nad drugimi ter ga ob morebitnem pojavu preprečujejo oziroma poiščejo pomoč odrasle osebe.

Strokovni delavec šole lahko izvede pregled osebnih predmetov učenca z namenom zagotavljanja varnosti oziroma preprečevanja nevarnosti. Pregled šolske torbe ali drugih osebnih predmetov je lahko izveden izključno pri posamezniku, za katerega se sumi, da ima pri sebi predmete, s katerimi bi lahko ogrozil svoje življenje ali zdravje oziroma zdravje in življenje drugega pri čemer je treba spoštovati dostojanstvo učenca. Izvede ga lahko samo ravnatelj ali oseba, ki jo ravnatelj pooblasti, pregled se izvede na podlagi sprejetega postopka v pravilih šolskega reda.

Učenci višjih razredov so pozorni in skrbni do mlajših učencev, ter obratno. Učenci so v odnosih dostojni in spoštljivi.

Učenci pazijo na primerno vedenje in govorjenje. Ne uporabljajo kletvic in neprimernih izrazov.

5. Vzgojni postopki

Bistvo vzgojnih postopkov je soočenje učenca z napakami in neustreznimi vedenji, z učenjem novih, ustrežnejših vedênj, z možnostmi za popravilo storjenih napak. Gre za iskanje možnosti, da bi se učenčevo neustrezno vedenje in dejanja (neodgovoren odnos do dela, slabi odnosi, poškodovanje lastnine) spremenilo na bolje.

V vzgojnih postopkih sodelujejo učenci, učitelji, strokovni delavci, starši, ravnatelj.

5.1 Vrste vzgojnih postopkov

5.1.1 Razgovor

Razgovor se opravi takoj na samem, samo z učencem.

V razgovoru postopno sodeluje:

- 1) samo učitelj,
- 2) učitelj in razrednik,
- 3) učitelj, razrednik, svetovalni delavec,
- 4) učitelj, razrednik, svetovalni delavec, starši,
- 5) učitelj, razrednik, svetovalni delavec, starši, ravnatelj.

Pravočasen razgovor je zelo pomemben, saj le pravočasno vključevanje in sodelovanje strokovnjaka in staršev, pripelje do učinkovitih rezultatov.

5.1.2 Opravljanje neopravljenih obveznosti izven predvidenega časa

Če učenci po svoji krivdi (neopravičen izostanek, zamujanje ure ...) ne opravijo obveznosti v za to določenem času, lahko učitelj odredi, kdaj jih bodo nadomestili v njihovem prostem času. O tem obvesti starše.

5.1.3 Ukinitev pravic povezanih s posebnim statusom učenca

Učencu se lahko prilagoditve ob pravicah statusa športnika zaradi kršitve pravil šole zmanjšajo. O tem se obvesti starše, trenerja.

5.1.4 Restitucija

Učenec mora namerno povzročeno materialno škodo popraviti z delom (pomoč hišniku, čistilkam, kuharicam, dodatno čiščenje, skrb za čisto in urejeno okolje ...).

Učenec namerno povzročeno psihično škodo popravi z restitucijo.

5.2 Svetovanje in sporazumno reševanje problemov in sporov

Svetovanje je proaktivno in preventivno. Izvaja se pri reševanju problemov, ki so posledice nespoštovanja drugih in kršitev šolskih pravil. Pomembno je ustvarjanje kulture, v kateri se konflikti uporabljajo za krepitev prakse kulturnega sporazumevanja in iskanja kompromisov, kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja. Izvajajo se osebni svetovalni pogovori, ki jih vodijo razredniki, učitelji, svetovalna služba, ravnatelj.

Poteka lahko v času ur oddelčne skupnosti, govorilnih ur, roditeljskih sestankov in drugih priložnostih. Osebni svetovalni pogovori so izredno pomembni, saj so najboljša pot za graditev medsebojnega zaupanja, ki je plodno okolje uspešnega svetovanja. V pogovoru naj svetovalec učencu pomaga uvideti njegove potrebe in motive ravnanj ter povezanosti ravnanj z njegovimi posledicami. Pomaga naj mu torej pri presoji lastnega vedenja z vidika učinkovitosti in etične sprejemljivosti, pri ugotavljanju pozitivnih in negativnih posledic njegovih ravnanj zanj in za druge. Ponudi naj mu pomoč pri iskanju uspešnih in etično sprejemljivih vedenj, s katerimi bo učenec ustrezno zadovoljil svoje potrebe in interese, ter sodeloval pri načrtovanju potrebnih sprememb. Svetovalnemu pogovoru lahko sledi dogovor med učenci, starši in strokovnim delavcem ali vodstvom šole ter različne oblike pomoči učencem. Dogovor opredeli cilje in odgovornosti sodelujočih.

5.2.1 Cilji svetovanja so naslednji:

- učenec se uči oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- uči se organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremlja svojo uspešnost,
- razmišlja in presoja o lastnih oblikah vedenja,
- uči se prevzemati odgovornost in sprejemati posledice lastnih dejanj,
- opazuje lastna občutja, vedenja,
- razvija čustveno inteligenco,
- učenec se uči reševanja konfliktov,
- razvija samospoštovanje ter realno in pozitivno samopodobo.

6. Posledice kršitev pravil

Posledice neupoštevanja pravil so dvojne. Najprej so to postopki, ki so vezani na neizpolnjevanje učenčevih obveznosti in dogovorjenih ravnanj.

Druga vrsta posledic pa je povezana z neupoštevanjem pravic drugih. Sem sodi vsakršno nasilno vedenje, motenje pouka, neupoštevanje učiteljevih navodil itd. Posledice takih kršitev pravil naj odločno vključujejo zaščito pravic drugih, tudi z izvajanjem/izrekanjem vzgojnih opominov.

6.1 Vzgojni opomini (natančneje v ZOs, 60.f člen)

Vzgojni opomini so posledica težjih ali ponavljajočih kršitev pravil šole.

Uporabljajo se, ko trenutna situacija narekuje naglo ukrepanje (posredovanje v pretepu, nevarnost, grožnje, poniževanje, izsiljevanje učencev, zaščita imovine itd.). Nadalje se uporabijo, če učenci zavračajo sodelovanje pri reševanju problemov kljub temu, da so bile predhodno uporabljeni drugi vzgojni postopki.

Vzgojni opomin pomaga spoznati pomen pravil v šoli in širši skupnosti, pomen odgovornosti in lastnih obveznosti.

6.1.1 Lažje kršitve:

- neizpolnjevanje šolskih obveznosti (pozabljanje domačih nalog, športne opreme, šolskih copat, zamujanje pouka ...),
- neupoštevanje učiteljevih navodil,
- neprimerne pripombe in opazke,
- neprimeren odnos do hrane, pijače,
- uničevanje jedilnega pribora,
- zapuščanje šolskih prostorov in šolskega okoliša v času vzgojno-izobraževalnega procesa (tudi zjutraj, ob prihodu šolskega avtobusa),
- neopravičeni izostanki do 4 ur,
- razmetavanje ali skrivanje tuje lastnine,
- uporaba mobilnega telefona in/ali pametne ure v šolskih prostorih,
- kršenje pravil primerne oblačitve in ličenja,
- neupoštevanje šolskega hišnega reda ali navodil dežurnega učitelja,
- okrnitev ugleda šole.

6.1.2 Težje kršitve:

- ponavljajoče kršitve zgornjih točk (trikrat ista kršitev),
- neopravičeni izostanki do 8 ur (oziroma 12 strnjenih ur),
- uporaba zabavne elektronike (mobilni telefon, pametne ure, tablica, slušalke itd.) v šoli,
- vsakršno slikanje, snemanje pri vseh šolskih dejavnostih brez dovoljenja učitelja,
- nadlegovanje drugih preko elektronskih medijev,
- posedovanje, uporaba predmetov, s katerimi bi lahko ogrozil svoje življenje ali zdravje oziroma zdravje in življenje drugega,
- uporaba pirotehničnih sredstev znotraj šole in šolskega okoliša,
- kraja lastnine drugih ali šole,
- ponarejanje, popraviljanje pisnih ocenjevanj znanja, opravičil, obvestil, ocen, podpisov, uradnih dokumentov,
- namerno uničevanje šolske opreme, pripomočkov, zgradbe,
- grob verbalni ali fizični napad,
- grožnje, poniževanje, žaljenje, izsiljevanje učencev in zaposlenih,
- ogrožanje življenja in zdravja učencev in zaposlenih,
- spolno nadlegovanje,
- napeljevanje h kršitvam/ nagovarjanje drugih h kršenju pravil,
- uživanje ali posredovanje alkohola, energijskih pijač, prepovedanih drog, kajenje cigaret, uporaba ogrevanih tobačnih izdelkov, elektronskih cigaret in nikotinskih vrečk v šoli, na dnevnih dejavnostih in/ali v šoli v naravi,

- prisotnost v šoli, na dnevih dejavnosti in/ali v šoli v naravi pod vplivom alkohola ali drugih nedovoljenih substanc,
- druge težje kršitve po presoji pedagoškega zbora.

6.1.3 Način izvajanja ukrepov

Pri **lažjih kršitvah** si ukrepi sledijo:

1. ustni opomin,
2. izključitev z dejavnosti in nadzor strokovnega delavca,
3. obvestiti starše in opraviti skupni razgovor.

Pri ponavljajočih lažjih kršitvah se takoj obvesti starše, razgovor pa se opravi v najkrajšem možnem času.

Pri **težjih kršitvah** sledijo izreki administrativni ukrepi in sicer izrek treh vzgojnih opominov:

1. vzgojni opomin,
2. vzgojni opomin (možna premestitev v drugo skupino, oddelek),
3. vzgojni opomin (možna sprožitev postopka za prešolanje učenca – brez soglasja staršev).

Starše se o težji kršitvi obvesti **takoj**, razgovor pa opravi v najkrajšem možnem času.

Ob izreku vzgojnega opomina je potrebno pripraviti individualizirani vzgojni načrt za učenca.

Med možnimi ukrepi je tudi povrnitev materialne škode. Višino zneska določi vodstvo šole glede na povzročeno škodo.

Ob kršitvi pravil uporabe mobilnega telefona v šoli, se učencu ob prvi kršitvi telefon vzame do konca šolskega dne. Ob drugi kršitvi morajo po mobilni telefon osebno priti v šolo učenčevi starši oziroma skrbniki. Ob ponavljajočih kršitvah se lahko mobilni telefon v šoli zadrži za teden dni, mobilni telefon v šoli prevzamejo starši oziroma skrbniki.

Pri izdajanju administrativnih ukrepov učitelji upoštevajo:

- motive za dejanja,
- zmožnost presoje posledic lastnih dejanj glede na učenčevo starost,
- škodljive posledice dejanj,
- ponavljajoče kršitve.

O vseh težjih kršitvah se vodi zapis. Če se starši na vabilo k sodelovanju ne odzovejo, se obvesti ustrezne strokovne službe izven šole.

Vzgojne opomine se izreka brez soglasja staršev.

O vseh težjih kršitvah je razrednik dolžan obveščati vodstvo šole. Šola vodi zapise o razlogih za izrek vzgojnih ukrepov.

Vzgojne ukrepe se izreka, ko so bila pred tem izčrpana vsa ostala pedagoška sredstva, opredeljena tudi v pričujočem vzgojnem načrtu. Uporaba vzgojnih ukrepov ne sme omejevati pravic učencev, opredeljenih z zakonom.

7. Priznanja, pohvale

Pohvala je zelo dobro vzgojno sredstvo, zato so učitelji tekom leta pozorni na učenčeva področja uspešnosti. Uporabljajo se sprotne ustne pohvale, ob priložnostih pa podeli pisne pohvale, na zaključni prireditvi pa tudi javna priznanja.

7.1 Priznanja

Priznanja podeljuje ravnatelj.

Priznanja so:

- bronasta, srebrna in zlata priznanja s posameznih tekmovanj,
- priznanja za dalj časa trajajoče delovanje (vsa leta odlične ocene, vsa leta branje za Bralno značko itd.),
- priznanje za odličnost (posebni dosežki skozi vseh 9. let šolanja).

7.2 Pohvale

Pohvale podeljujejo razredniki in učitelji.

Pohvale so:

- za posebne učne dosežke,
- za samoiniciativnost, pomoč sošolcem in drugim učencem na šoli, delo v prostem času.

Pohvale in priznanja se podeljujejo na zaključni prireditvi devetošolcev, na zaključnih prireditvah ob koncu šolskega leta, ob drugih primernih priložnostih.

7.3 Podelitev županovih priznanja za najbolj uspešne učence

Za sprejem na podelitev priznanj pri županu je meja uspeha ocena 4,5 v vseh 9-ih letih šolanja.

8. Sodelovanje šole in staršev

Starši so pomemben dejavnik pri uresničevanju Vzgojnega načrta šole. Z vzgojo, spodbudami, odgovornostjo, spoštovanjem sledijo viziji – *Do celostnega znanja z odgovornim delom in medsebojnim spoštovanjem.*

8.1 Starši imajo pravico:

- spoznati primarno vlogo v vzgoji svojih otrok,
- do popolnega dostopa do tistih informacij v šoli, ki zadevajo njihove otroke,
- vplivanja na politiko šole – preko Sveta staršev in Sveta zavoda.

8.2 Starši imajo dolžnost:

- odgovorno vzgajati svoje otroke,

- podati zaposlenim v šoli aktualne podatke o otroku, ki so pomembni za doseganje vzgojno-izobraževalnih ciljev (zdravstvene posebnosti, socialne in čustvene posebnosti, telefonsko številko itd.),
- sporočiti odsotnost otroka in vzrok za odsotnost (najkasneje v 3 dneh – lahko po telefonu),
- ustrezno opravičiti izostanek otroka od pouka (najkasneje v 5 dneh po vrnitvi učenca v šolo),
- seznanjati se z delom in dejavnostmi v šoli,
- odzvati se na vabilo razrednika, svetovalne delavke, ravnatelja in drugih strokovnih delavcev na razgovor v šoli.

8.3 Učitelji staršem predstavijo:

- modele poučevanja,
- vzgojno-izobraževalne izkušnje in opažanja pri delu z otrokom,
- vzgojno-izobraževalne metode in oblike dela z otrokom,
- vire pomoči ob morebitnih učnih ali vzgojnih težavah (psiholog, logoped, pedopsihiater, specialni pedagog itd.),
- oblike sodelovanja šola – starši,
- ponudbo strokovne literature (v času govorilnih ur odprta knjižnica za starše),
- izobraževalne programe,
- možnosti aktivnega vključevanja staršev v dejavnosti šole,
- možnosti predavanja in delavnic za starše v šoli in izven šole.

8.4 Starši učiteljem predstavijo:

- osebnostne značilnosti otroka,
- otrokove posebnosti in potrebe,
- otrokove morebitne stiske in težave.

8.5 Sodelovanje šole in staršev vzpostavimo:

- na govorilnih urah,
- na roditeljskih sestankih,
- na strokovnih predavanjih, delavnicah,
- na prireditvah, razstavah, zbiralnih akcijah itd.,
- na športnih dnevih, dnevih dejavnosti itd.

Vsa dokumentacija je staršem na voljo na spletni strani šole in preko e-asistenta.

Komisija za pripravo in evalvacijo Vzgojnega načrta:

Katarina Kejžar



Aleksandra Kosmač Subotić



Tina Kralj



Ema Palovšnik Novak

Maja Bricelj

Lidija Tempfer



Viri:

- Ustava Republike Slovenije
- Konvencija o otrokovih pravicah
- Zakon o osnovni šoli
- Pravilniki in drugi podzakonski akti

Kranjska Gora, 1. 4. 2024